

KESKI-POHJANMAA – EDUNVALVONTATAVOITTEET 2022-2023, ”VAHVA MAAKUNTA KESKELLÄ KASVUVYÖHYKETTÄ”

Keski-Pohjanmaan maakunnan menestys pohjautuu monipuolisen kasvun ja kilpailukykyisen alueen toimintaedellytysten turvaamiseen sekä edelleen kehittämiseen.

Maakunnan kehittämisen keskeinen missio ja tavoitetila on ”*Vahva maakunta keskellä kasvuvyöhykettä*”.

Keski-Pohjanmaan maakunta on vahvasti riippuvainen koko alueen vetovoimasta ja pitovoimasta. Kasvua ja elinvoimaa maakuntaan luovat uudistumiskykyinen, innovatiivinen ja vetovoimainen osaaminen sekä kilpailukykyinen, monipuolinen ja kansainvälinen elinkeino- ja yritystoiminta, vahvana veturina keskuskaupunki Kokkola, Kokkolan alueen suurteollisuus sekä koko maakunnan elinvoimainen maatalous.

Maakunnan kasvu muodostuu kolmen avaintekijän kautta, jotka ovat osaaminen, kilpailukyky ja saavutettavuus. Läpileikkaavina toimintoina ovat vahva maaseutu, ilmasto ja ympäristö, hyvinvointi ja yhteisöllisyys, veto- ja pitovoima sekä kansainvälisyys, jotka ovat tavoitteiden toteuttamisen mahdollistajia jokaisessa kolmessa avaintekijässä.

Keski-Pohjanmaan maakunnan menestyksen kasvattaminen ja kilpailukykyyn lisääminen on edunvalvonnan tavoitteena. Vaikuttamisen ja edunvalvonnan kohteina ovat mm. valtion talousarvio, lainsäädäntö sekä valtionhallinnon eri ohjelmat ja suunnitelmat. EU-edunvalvontaa toteutetaan Itä- ja Pohjois-Suomen yhteisen EU-toimiston toimesta ja avustamana. Erityisesti edunvalvonnalla tulee pyrkiä hankkimaan rahoitusta hankkeisiin, jotka vahvistavat maakunnan osaamista ja vetovoimaa sekä parantavat liikkuvuutta maakunnasta ulospäin ja maakunnan sisällä.

Edunvalvonnan tavoitteiden toteutuminen vaatii usein monivuotista ja laajaa yhteistyötä. Vaikuttamistyötä tehdään yhdessä maakunnan kuntien, yritysten, kouluttajien, tutkimuslaitosten, valtionhallinnon edustajien ja vaalipiirin kansanedustajien kanssa.

Keski-Pohjanmaan maakuntahallitus hyväksyi 14.12.2020 edunvalvontatavoitteet vuosille 2021–2022. Tavoitteiden toteutumiseksi on tehty onnistunutta vaikuttamistyötä laajalla rintamalla yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Vuoden 2022–2023 edunvalvonnan tavoitteet on koottu syys-lokakuussa käytyjen liiton ja kuntien välisten keskustelujen pohjalta.

Keski-Pohjanmaan liiton edunvalvonnan keskeiset tavoitteet 2022–2023 on esitetty liitteessä 1. Yksityiskohtaiset tavoitteet ja suoritettavat toimenpiteet ovat esitetty liitteessä 2.

PÄÄTAVOITTEET

1. EU-TUKIPOLITIikka JA VAIKUTTAMINEN EU-TASOLLA:

Päätavoite: EU:n koheesio- ja aluepolitiikan, maatalouspolitiikan ja elpymisvälineen sisältö ja toimeenpano tukevat Keski-Pohjanmaan alueen tarpeita

Talouspoliittinen ministerivaliokunta linjasi 30.9.2021 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 rahoituksen alueellisen jaon suuntaviivat. Päätös turvasi Itä- ja Pohjois-Suomen rahoituksen tason välttämättömällä tasolla.

Keski-Pohjanmaan maakunnan kehittämistä ohjelmakaudella 2021–2027 tuetaan kansallisen rahoituksen lisäksi kolmesta Euroopan unionin asetuksen varaisesta rahastosta, jotka ovat Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR), Euroopan sosiaalirahasto (ESR+) ja uutena rahastona oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (Just Transition Fund, JTF). EU:n alue- ja rakennepolitiikan tavoitteena SEUT 174 artiklan mukaisesti on tasoittaa alueiden kehityseroja Euroopassa ja lisätä unionin talouden kasvua ja kilpailukykyä. Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman tavoitteet tukevat muun muassa pk-yritysten kehittämistä, TKI-toiminnan vahvistamista sekä työllisyyteen, osaamiseen ja yhdenvertaisiin mahdollisuuksiin liittyvää kehittämistä. Harvan asutuksen erityisrahoitus (NSPA) kohdennetaan vain Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntiin.

Valtioneuvosto hyväksyi Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman 21.10.2021 ja se toimitettiin Euroopan komission hyväksyttäväksi. Ohjelman toteutus käynnistyi 1.11.2021 kansallisella päätöksellä. Komission päätöstä ohjelman hyväksymisestä odotetaan keväällä 2022. Keski-Pohjanmaan liitto edistää osaltaan ohjelman täysimääräistä toimeenpanoa välittävänä toimielimenä ohjelman tavoitteiden ja rahoitusta koskevien säädösten mukaisesti.

Elinkeinoministeri Mika Lintilä nimitti lokakuussa Alueiden suunta -työryhmän, jonka tehtävänä on määrittellä tavoitteet aluekehityserojen tasaukseksi ja rakentaa niiden pohjalta yhteisesti hyväksytyt aluekehityksen seurantavälineet ja -mittarit. Ne tukevat aluekehityksen tilannekuvan luomista. Keski-Pohjanmaan liitto tukee aktiivisesti työryhmän työskentelyä saattamalla työryhmän tietoon maakunnan tuottavuuden tilannekuvan ja aluekehityserot sekä maakunnan aluekehittämiseen vaikuttavat erityispiirteet.

Keski-Pohjanmaan liitto edistää osaltaan kansallisen oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin (JTM) käyttöönottoa maakunnassa ja hyödyntää JTF-rahoituksen saannon täysimääräisesti maakunnan kehittämiseksi,

turpeesta luopumisen elinkeinoille aiheuttamien toiminnallisten, taloudellisten ja sosiaalisten negatiivisten vaikutusten vähentämiseksi sekä vihreän siirtymän toimeenpanon tukemiseksi.

Keski-Pohjanmaan liitto vaikuttaa vahvasti maakuntien välisen yhteistyön kehittämiseksi kaikkia palvelevien laadukkaiden ja kustannustaloudellisten ratkaisujen toimeenpanemiseksi ja välittävien toimielimien hallinto- ja valvontajärjestelmän yhteisessä kehittämisessä. Keski-Pohjanmaan liitto näkee tärkeänä, että maakuntien tekninen tuki ja henkilöstöresurssit kohdennetaan tasapuolisesti välittävälle toimielimille ilman väestömääräpohjaista kriteeriä.

Keski-Pohjanmaan liitto tukee maatalouden yrittäjätukien ja maaseudun kehittämisrahoituksen ylläpitämistä ja kohdentumista alueille vähintään nykyisellä tasolla. EU:n maatalouden rahoituksella on merkittävä rooli maakunnan kehittämisessä ja kasvun saavuttamisessa. Myönteiselle kehitykselle on tärkeä luoda jatkossakin mahdollisimman hyvät edellytykset.

Keski-Pohjanmaan liitto vahvistaa yhteistyötä Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien IP-toimistoon ja hyödyntää aikaisempaa vahvemmin IP-toimiston osaamista ja verkostoja EU:n kohdistuvassa vaikuttamisessa maakunnan tavoitteiden edistämiseksi.

2. OSAAMINEN

***Päätavoite:** Osaavan työvoiman saatavuuteen liittyvien keskeisten pullonkaulojen poistaminen työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaannon edistämiseksi Keski-Pohjanmaalla.*

Työllisyysaste Keski-Pohjanmaalla on koronavirustilanteesta (COVID-19) huolimatta kehittynyt myönteisesti. Työllisyysaste on parantanut ja työttömyys laskenut tasaisesti vuoden 2021 aikana. Myös lomautusten määrä on keskimäärin laskenut koronavirustilannetta edeltävälle tasolle ja jopa sitä alhaisemmalle tasolle. Alueellinen työvoimareservi, jota voidaan hyödyntää työvoimapulan lievittämisessä, on maakunnassa kuitenkin pieni. Hyvän työllisyystilanteen takia kasvun tavoittelu edellyttää työvoiman määrän kasvattamista muualta kotimaasta ja ulkomailta. Osaavan työvoiman saatavuustarve vaihtelee suuresti toimialoittain ja ammattiryhmittäin ajankohdan mukaan.

Keski-Pohjanmaan yritysten tämänhetkisissä työvoimatarpeissa korostuu tarve varmistaa ammatillisen koulutuksen suorittaneiden osaajien saatavuus väestön ja työvoiman ikääntyessä. Maakunnan kasvu ei tulevaisuudessa voi perustua pelkästään ammatilliseen osaamiseen. Jatkossa korkeakoulutustasoisien osaamisen merkitys tulee väistämättä korostumaan Suomen kaltaisessa kehittyneessä yhteiskunnassa. Edunvalvonnan ja vaikuttamisen näkökulmasta

maakunnassa on turvattava sekä ammatti- että korkeakoulutetun osaavan työvoiman saatavuus. Alueella toteutettavan koulutuksen osuvuuden tehostamiseksi työvoiman kysyntää ja tarjontaa koskevaa ennakointia on kehitettävä maakunnassa.

Keski-Pohjanmaan keskeisiä työvoiman kysyntää edistäviä ja tarjonnan kohtaantoa parantavia edunvalvonnan ja vaikuttamisen kohteita 2022–2023 ovat:

- Maakunnan tunnettavuuden lisääminen mahdollisuutena harjoittaa monialaisia elinkeinoja ja työllistyä alueella oleviin ja syntyviin yrityksiin
- Ulkomaisen työvoiman kasvattaminen maakunnassa, työperäisen maahanmuuton tukeminen ja maahanmuuttajaperheiden juurruttaminen alueelle
- Työvoiman kysynnän ja tarjonnan pitkän aikavälin ennakkoinnin kehittäminen
- Koulutuksen osuvuuden ja saavutettavuuden parantaminen

Keskeisiä edunvalvonnan ja vaikuttamisen toimenpiteitä ovat viestinnän ja vaikuttamisen lisääminen maakunnan tarjoamista elinkeinollisista mahdollisuuksista kotimaisille ja ulkomaisille työnhakijoille. Työperäiseen maahanmuuttoon ja tulijoiden yhteiskuntaan sopeutumiseen liittyvien asenteellisten, hallinnollisten ja lainsäädännöllisten esteiden poistaminen. Ennakoinnin edellyttämien rakenteiden ja prosessin kehittäminen siten, että maakunnassa kyetään valmistautumaan nykyistä paremmin osaamisen kehittämisen tulevaisuuden haasteisiin. Koulutusta joustavuuden tukeminen siten, että oppilaitokset kykenevät nopeasti reagoimaan ilmeneviin koulutustarpeisiin.

Pullonkaulojen poistamisella pyritään kehittämään maakunnan muutoskyvykkyyttä ja vetovoimaa yhteiskunnallisten murrosten oloissa. Väestön ikääntyessä sekä maakunnan yksityinen että julkinen sektori tarvitsevat uutta osaavaa työvoimaa. Mikro- ja pk-yritysten kasvuedellytyksiä tukemalla kyetään lisäämään myös työvoiman kysyntää. Keskeisenä tavoitteena on kasvuhaluikkaiden ja TKI-toimintaa hyödyntävien yritysten määrän lisääminen. Tällaisten pyrkimysten kautta myös maakunnan väestön ja työvoiman koulutustasoa saadaan kohotettua.

3. SAAVUTETTAVUUS

***Päätavoite:** Keski-Pohjanmaan alueellinen liikennejärjestelmä palvelee maakunnan ihmisten ja elinkeinoelämän tarpeita. Laajakaistayhteydet kattavat koko maakunnan alueen ja yhteyksien kehittämisessä on huomioitu uusien sähköisten palvelujen tarpeet.*

Keski-Pohjanmaan elinvoimaisuus ja kasvu edellyttävät toimivien logististen yhteyksien kehittämistä, saavutettavuuden ollessa yksi merkittävämpiä kilpailuetuja. Vuosina 2022–2023 edunvalvonnan ja vaikuttamisen keskeinen painopiste on jatkaa valtakunnallisten ja alueellisten toimijoiden välistä tiivistä

yhteistyötä alueellisen liikennejärjestelmän kehittämiseksi. Kehittämisen tavoitteet on määritelty Keski-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa.

Rautateiden runkoverkoston osalta keskeisenä edunvalvonnan tavoitteena on rautateiden runkoverkkoon kuuluvan Seinäjoki-Kokkola-Oulu rataosuuden kehittämisen tukeminen ja edistäminen yhtenä keskeisimpänä kansallisena pohjoisen ja etelän yhdistävänä henkilö- ja tavaraliikenteen väylänä. Kokkola-Kannus-Ylivieska-lisalmi-Kontiomäki-Vartius rataosuuden kehittämisen edistyminen edellyttää tavaraliikenteen määrän kasvattamista rataosuudella. Tavaraliikennettä koskevan edunvalvonnan tavoitteena vuosina 2022–2023 on katkeamattoman vientiteollisuutta tukevan kaksoisraideliikenneverkon edistäminen Pohjois- ja Keski-Suomesta Kokkolan satamaan saakka.

Maantieliikenteen kehittämisen suurimpana haasteena on riittävän rahoituksen turvaaminen niin kunnossapitoon kuin parannustoimenpiteisiin. Rahoituksen saamisen edellytyksenä on ajan tasalla olevat tiestön käytön parantamista ja väyläinvestointeja koskevat suunnitelmat. Parantamissuunnitelmien valmistelu edellyttää aktiivista yhteistyötä eri viranomaistahojen kanssa. Edunvalvonnan valmistelussa hyödynnetään YTA-alueen yhteisen liikennejärjestelmäkoordinaattorin työpanosta vuoden 2022 aikana täysimääräisesti, jotta maakunnan tiestön parantamisen ja investointien toimeenpanon suunnitelmavalmiutta voidaan lisätä. Keski-Pohjanmaan liikenneinfran kärkihankkeet vuosina 2022–2023 ovat Kokkolassa vt8 / vt13 / vt28 toisen vaiheen parantamistoimenpiteet, kantatie 86/63 luokituksen nosto valtatieksi sekä yt 7520 rakenteen parantaminen Perho-Kinnula välillä.

Lentoliikenteen toimintaedellytyksiä kehitetään Kokkola-Pietarsaari lentoliikenteen eturyhmän sekä viiden maakuntakentän yhteistyöverkoston kautta. Edunvalvonnan tavoitteena on turvata lentoliikenteen jatkuvuus markkinaehtoisesti vuoden 2022 jälkipuoliskolta alkaen. Edunvalvonnalla tuetaan Kokkolan sataman kehittymistä yhdeksi valtakunnan merkittävimmistä vientiteollisuuden satamista sekä vaikutetaan poliittiseen päätöksentekoon siltä osin, kuin se on tarkoituksenmukaista Kokkolan sataman kehittämiseksi TEN-T ydinverkon satamaksi.

Keski-Pohjanmaa on ollut edelläkävijä korkeatasoisten tietoliikenneyhteyksien rakentamisessa. Julkisomisteiset yhteydet ovat saatavilla joka kunnassa. Edunvalvonnan ja vaikuttamisen tavoitteena on 100 Mbit:n laajakaistayhteyden ulottaminen jokaiseen ympärivuorokautisesti asuttuun asujaimistoon joko valokuituyhteyden taikka mobiilitukiaseman kautta. vaikuttamisen keskiössä on myös valtion tukipolitiikkaan vaikuttaminen kuntien omavastuuosuuksien alentamiseksi laajakaistainvestointien edistämiseksi sekä yhteyksien nopeuttamiseksi ja palvelutarjonnan laajentamiseksi.

4. ELINKEINOT

Päätavoite: Maakunnan vientivetoinen elinkeinotoiminta vahvistuu ja maaseutuelinkeinojen kilpailukyky ja kannattavuus paranee.

Ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ja luonnonvarojen ylikulutus ovat ihmiskunnan vakavimpia ongelmia. Kestävyyskriisin ratkaiseminen edellyttää nopeaa systeemistä muutosta yhteiskunnassa. Suomella on hyvät mahdollisuudet kestävän kehityksen mukaiseen ekologiseen jälleenrakentamiseen vakaan ja kestävän yhteiskuntarakenteen, koulutetun väestön ja korkean teknologiaosaamisen maana.

Suurimmat ilmastonmuutoksen vaikutukset kohdistuvat Suomessa toimialoihin, jotka perustuvat uusiutuviin luonnonvaroihin ja luonnon monimuotoisuuteen – eli maa- ja metsätalouteen. Jotta vakavilta seurauksilta vältytään, ilmastoa lämmittävien kasvihuonekaasujen päästöjä on rajoitettava ja tasapainotettava. Maa- ja metsätalous toimivat tasapainottajina sitomalla hiilidioksidia kasvaviin kasveihinsa.

Suomen hallitus on sitoutunut toimimaan tavalla, jonka seurauksena Suomi on hiilineutraali vuonna 2035 ja hiilinegatiivinen nopeasti sen jälkeen. Tämä tehdään nopeuttamalla päästövähennystoimia ja vahvistamalla hiilinieluja.

Keski-Pohjanmaalla on hyvät mahdollisuudet olla ensimmäinen hiilineutraali maakunta. Tämän toteuttamiseksi on laadittu Keski-Pohjanmaan ilmastotiekartta, joka luo mahdollisuudet saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä. Vuosien 2022–2035 edunvalvonnan ja vaikuttamisen tavoite on edistää yhdessä päätettyjen ilmastotoimenpiteiden toteuttamista maakunnassa tarkoituksenmukaisella tavalla ja julkista rahoitusta hyödyntäen. Edunvalvonnalla ja aktiivisella vaikuttamisella saatetaan valtiollisen päätöksenteon tietoon maakunnan ilmastonmuutoksen tilannekuva, yhdessä päätetyt tarkoituksenmukaiset toimenpiteet ja toimenpiteiden edellyttämä taloudellinen tuen tarve.

Energianturpeen käytön vähenemisen vaikutusten hillitsemiseksi EU on luonut Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF). Energiaturpeen luopumisesta aiheutuvat haitalliset vaikutukset maakunnan aluetalouteen, elinkeinotoimintaan, työllisyyden hoitoon ja koulutustarpeeseen saatetaan päätöksentekijöiden tietoisuuteen samalla, kun päätöksentekijöihin vaikutetaan riittävien tukitoimenpiteiden kohdentumiseksi maakuntaan. Keski-Pohjanmaan alueellisen suunnitelman toteuttaminen käynnistetään heti kansallisen ohjelman valmistuttua.

Kokkolan suurteollisuusalueen kehittyminen vahvistaa koko maakuntaa. Keski-Pohjanmaan liitto osallistuu erityisesti litiumin jatkojalostamisen turvaamiseen sekä biotalouden/ kiertotalouden yritystoiminnan edistämiseen liittyvien hankkeiden edistämiseen ja myönteiseen vaikuttamiseen siltä osin, kuin

hankkeista vastuussa olevien tahojen kanssa sovitaan. Tavoitteena on vahvistaa myös KIP:n alueen näkyvyyttä ja lisätä alueen vaikuttamismahdollisuuksia tarkoituksenmukaisella tavalla eurooppalaisen kemian teollisuuden yhteistyöverkostoissa sekä edistää osaltaan akku- ja kaivosklusterin kehittymistä maakunnan vahvistuvaksi elinkeinotoiminnaksi ja työllistäjäksi.

Keski-Pohjanmaan matkailun edistämisessä on paljon hyödyntämätöntä potentiaalia. Erityisesti luontomatkailulle on uutta kysyntää. Maakunnan matkailun edistäminen aikaisempaa vahvemmaksi elinkeinotoiminnaksi edellyttää matkailualalta vahvaa yhteistyötä, potentiaaliseen matkailijayleisöön kohdennettua viestintää ja brändityötä. Keski-Pohjanmaan liitto edistää matkailun kehittymistä maakunnalliseksi elinkeinoksi toteuttamalla laadittua matkailustrategiaa ja sen perusteella laadittua toimenpideohjelmia. Metsäpeuranmaan neuvottelukunnan toiminnan vakiinnuttaminen sekä Lesti- ja Perhojen luontomatkailuedellytysten kehittäminen ovat osa Keski-Pohjanmaan liiton edunvalvontaa ja vaikuttamista.

Keski-Pohjanmaan liitto tukee kuntien työtä Keski-Pohjanmaan rikkaan ja elävän kulttuuriperinnön vahvistumiseksi kunnissa sekä tukee paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymistä esimerkiksi luovilla aloilla. Kaustislainen viulunsoitto on nousemassa Suomen aloitteesta Unescon aineettoman kulttuuriperinnön listalle. Keski-Pohjanmaan liitto tukee pyrkimyksiä hyödyntää Unescon aineettoman kulttuuriperinnön listalle pääsystä aiheutuvaa nostetta Keski-Pohjanmaan maakunnan identiteetin, yhteisöllisyyden ja elinkeinojen kehittämiseksi.

5. LAINSÄÄDÄNTÖ

***Päätavoite:** Lainsäädäntö on maakunnan eri toiminnot mahdollistavaa ja palvelee kuntien, asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeita.*

Keski-Pohjanmaan liitto edistää vuosina 2022–2023 jäsenkuntien elinvoimaisuutta, taloudenpitoa, hallintoa ja yhteistyötä osallistumalla vahvasti eri lainsäädäntöhankkeiden sisällön ja vaikuttavuuden kehittämiseen maakuntaa ja kuntien elinvoimaisuutta parhaiten edistävällä tavalla. Keski-Pohjanmaan liiton lähtökohtana lainsäätäjälle annettavissa lausunnoissa on jäsenkuntien hyvinvoinnin ja vetovoimaisuuden tukeminen sekä kuntiin kohdistuvan hallinnollisen taakan keventäminen, vastuiden selkeyttäminen ja kuntien taloudellisen kantokyvyn ylläpitäminen.

Keskeisimpiä edistäviä lainsäädäntöhankkeita ovat kaavoitus- ja rakennuslain ja kaivoslain uudistusten tukeminen maakuntaa ja kuntia palvelevalla tavalla.

Keski-Pohjanmaan liitto tukee maankäyttöön, tuulivoimaan ja uudistettavana olevan kaivoslain luvitusprosessien nopeuttamistavoitteita. Myös kuntien

valtionapujärjestelmien uudistamista erityisesti siirryttäessä hyvinvointialuejärjestelmään vuoden 2023 alussa tuetaan. Erityisesti kaivosalan kehittämistä ja tuulivoimapuistohankkeita koskevan säätelyn joustavuuden lisääminen sekä ympäristölupaprosessien nopeuttamisen edistäminen korostuvat ympäristö- ja luonnonsuojelutavoitteista tinkimättä.

YKSILÖIDYT TAVOITTEET

1. EU-TUKIPOLITIIKKA	TAVOITTEET	TOIMENPITEET
<p>Päätaivoite</p>	<p>EU:n koheesiopolitiikan ja maatalouspolitiikan toteutus tukee Keski-Pohjanmaan alueen tarpeita</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vaikutetaan Alueiden suunta-työryhmään Keski-Pohjanmaan etujen turvaamiseksi aluekehityksessä - tuotetaan oikeaa ja ajankohtaista tietoa vastuuministereiden, Vaasan vaalipiirin kansanedustajien ja Suomen MEP:ien kautta päätöksentekoon - vaikutetaan vastuuministereiden ja ministeriöiden (erityisesti TEM ja MMM) kautta päätöksentekoon - vaikutetaan valtion keskusvirastojen, kuten esimerkiksi Väylä-virasto, Traficom jne yhteistyön kautta EU:n komission päätöksentekoon - vaikutetaan maakuntajohtajaverkoston kautta, painopiste IP-alueen maakuntajohtajat - vaikutetaan IP-alueen ohjelmayhteistyön toimeenpanon kautta - vaikutetaan maakunnan kansainvälisen yhteistyöverkoston kautta, erityisesti MEP:t, IP:n EU-toimisto ja yhteistyöverkostot maailmalla - hyödynnetään Interreg Aurora -ohjelmasiten, että se 2021-2027 palvelee mahdollisimman hyvin Keski-Pohjanmaan maakunnan hanketoimijoita - toimitaan aktiivisesti Merenkurkun neuvosto EAYY:ssä maakunnallisten tavoitteiden edistämiseksi rajat ylittävssä edunvalvonnassa - edistetään pohjoismaista NSPA-verkoston työtä - edistetään OECD:n vaikuttavuustutkimuksen toimeenpanoa osallsitumalla tutkimukseen harvaan asuttujen ja syrjäisten seutujen osalta

2. OSAAMINEN	TAVOITTEET	TOIMENPITEET
Päätaavoite	Keskipohjalaisten yritysten, elinkeinoelämän, julkisen hallinnon ja muiden organisaatioiden tarvitseman osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen.	<ul style="list-style-type: none"> - edistetään työmarkkinoiden toimivuutta maakunnassa - edistetään osaamisstrategian pohjalta laaditun toimeenpanosuunnitelmassa esitettyjen kehittämiskohteiden toteutumista maakunnassa osaavan työvoiman varmistamiseksi eri toimijoiden tarpeisiin - edistetään osaavan työvoiman saatavuuden toimeenpano-ohjelman toteutumista maakunnassa sekä Reisjärven, Kinnulan ja Kruunupyyn kunnissa. Jatketaan vahvaa yhteistyötä OKM:n, maakuntarajat ylittävien toimijoiden sekä yhteistyöyliopistojen ja oppilaitosten kanssa työvoimareservin lisäämiseksi sekä koulutusmahdollisuuksien parantamiseksi maakunnassa. - jatketaan maakunnallisen Osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle -neuvottelukunnan työn johtamista keskittyen jäsenkuntien ja elinkeinojen tulevaisuuden työvoiman osaamistarpeiden tunnistamiseen ja toimeenpanosuunnitelman seurantaan. - vahvistetaan maakunnallisen osaavan työvoiman saatavuuden ennakointia ja luodaan ennakoinnille prosessi
Alueen tarpeita vastaava koulutus	Kuntien erilaisia tarpeita vastaavan koulutuksen järjestäminen maakunnallisesti ja alueittain.	<ul style="list-style-type: none"> - vaikutetaan oppilaitoksiin jäsenkuntien tarpeen mukaisten koulutusten aloittamiseen kunnissa erityisesti lähihoitaja, matkailu, luontomatkailu, elintarvike-, metalliala, rakentaminen - vahvistetaan sähkötekniikan koulutusta, tavoitteena luoda maakuntaan ylläpitohenkilöstön koulutuspolku tuulivoimapuistojen työvoimatarpeisiin - vaikutetaan jatko-, täydennys- ja muunkoulutuksen tarpeen mukaiseen järjestämiseen (esim. insinööri -> kaivosinsinööri) - vaikutetaan kaksoistutkintojen aloittamiseen
Osaavan työvoiman saatavuus	Tarjolla olevaa työvoimaa on riittävästi ja se vastaa alueen osaamistarpeita.	<ul style="list-style-type: none"> - vaikutetaan ulkomaisen työvoiman perheiden yhdistämisen lainsäädännön muutostyön etenemiseksi - tuetaan ulkomaisten opiskelijoiden kotoutumiseen tähtäävää sekä alueen työvoimareserviin sijoittautumiseen liittyvää työtä alueella - vaikutetaan työperäisen maahanmuuton lainsäädännön kehittämiseen

3. SAAVUTETTAVUUS	TAVOITTEET	TOIMENPITEET
Päätavoite	<p>Keski-Pohjanmaan liikennejärjestelmä palvelee maakunnan ihmisten ja elinkeinoelämän tarpeita.</p> <p>Laajakaistayhteydet kattavat koko maakunnan alueen ja yhteyksien kehittämisessä on huomioitu uusien sähköisten palvelujen tarpeet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - toimeenpannaan alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman maakunnalliset osat - tehdään esityksiä maakunnan liikennejärjestelmän osien suunnittelun edistämiseksi ja rahoituksen saamiseksi eri liikennehankkeille (erityisesti valtion talousarvio ja talousarvioaloitteet, Väyläviraston investointisuunnitelma) - käynnistetään valmistelut seuraavan alueellisen liikennesuunnitelman laatimisessa tarvittavien selvitystöiden toteuttamiseksi
Maantieliikenne	<p>Runko- ja alueellisen tieverkon taso ja kunnossapito kehittyy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - edistetään jatkorahoituksen saamista VT8:n kehittämiseen Kokkolasta pohjoiseen yhtenä maakunnallisena kärkihankkeena - vaikutetaan tiestön kunnostussuunnitelmien valmistelun edistämiseksi ja toteuttamiseksi, kt 63 maakunnallisena kärkihankkeena - edistetään rahoituksen saamista yt 7520 rakenteen parantamiseen Perho-Kinnula välillä - edistetään rahoituksen saamista Roikola-Rekilä tien kunnostamiseen - tehdään esityksiä eri rahoituslähteiden saamiseksi tiestön kunnan parantamiseksi - vaikutetaan rahoituksen saamiseksi hallitusohjelman mukaisiin kevyenliikenteen väylähankkeisiin
Lentoliikenne	<p>Toimivat lentoliikenneyhteydet luovat edellytykset elinkeinoelämän vientialojen kansainväliselle toiminnalle ja kehitymiselle sekä mahdollistavat uusien toimialojen kuten matkailun kasvun.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - jatketaan Kokkola-Pietarsaari lentoliikenteen eturyhmän toimintaa - tuetaan lentoliikenteen kehittämistä vaikuttamalla strategiaan kumppaneihin ja keskeisiin päätöksentekijöihin - tuetaan järjestelyjä, jotka edistävät lentoliikennejärjestelmän kehittämistä vähähiihisempään suuntaan maakunnassa - jatketaan muiden maaseutukenttien maakuntien ja kuntien edustajien kanssa yhteistä vaikuttamista tavoitteena alueita palvelevan lentoliikenteen palauttaminen

<p>Raideliikenne</p>	<p>Raideliikenteen kehittäminen rataverkon kuntoa ja kapasiteettia nostamalla mahdollistaa kustannustehokkaat kuljetukset henkilö- ja tavaraliikenteessä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vaikutetaan Ylivieska-Iisalmi –radan kehitystyön jatkamiseksi tavaraliikenteen välituskyyvyn parantamisessa - tuetaan Kokkolan ratapihan Klara-kehittämishankkeen edistymistä maakunnallisena kärkihankkeena - tuetaan nopean junayhteyden kehitystyötä Tampere-Kokkola-Oulu välille - jatketaan lähiliikenteen mahdollisuuden edistämistä Ylivieska-Kokkola-Seinäjoki välillä - tehdään esityksiä VR:lle Kannuksen rautatieaseman liikennöinnin lisäämiseksi
<p>Meriliikenne</p>	<p>Kokkolassa on toimintavarma, voimakkaasti kasvava ja kehittyvä yleissatama, johon on sujuvat raide- ja maantieliikenteen yhteydet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vaikutetaan sataman kaksoisraiteen kehittämistyön edistämiseksi - edistetään sataman kehittämiseen liittyviä liikennehankkeita sekä vaikutetaan edunvalvonnalla rahoituksen saamiseksi sataman investointihankkeisiin - ylläpidetään toimintakykyä vaikuttaa tarvittaessa keskeisimpiin poliittisiin tahoihin Kokkolan sataman aseman turvaamiseksi TEN-T verkon ydinverkon satamana
<p>Tietoliikenneyhteydet ja -palvelut</p>	<p>Mahdollistetaan jokaiselle maakunnan asukkaalle kattavat palvelujen saanti joko kiinteän tai mobiililaajakaistaverkon kautta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - edistetään Keski-Pohjanmaan tarpeeseen perustuvan alustatalouden kehittymistä alueellamme - edistetään aukottoman laajakaistaverkon muodostumista alueellamme - selvitetään yhteistyö- ja vaihtoehtoisia rahoitusmahdollisuuksia laajakaistaverkon laajentamisesta ja verkon ylläpidosta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi - tuetaan paikkariippumattomien tietoliikennepalvelujen muodostumista

4. ELINKEINOT	TAVOITTEET	TOIMENPITEET
Päätavoite	Maakunnan vientivetoinen elinkeinotoiminta vahvistuu ja maaseutuelinkeinojen kilpailukyky ja kannattavuus paranee.	<ul style="list-style-type: none"> - suunnataan EU:n rakennerahastovarojen, maaseuturahastojen sekä kansallisten varojen käyttöä erityisesti pk-sektoria, älykstä erikoistumista ja maaseutuelinkeinojen edistymistä tukeviin hankkeisiin - edistetään toimialojen positiivista imagoa ja ulkopuolisen rahoituksen saantia
Suurteollisuus Kemia/ KIP/ Keliber	Kokkolan suurteollisuus ja alusta kehittyä ja akkukemikaalien valmistus alueella käynnistyy.	<ul style="list-style-type: none"> - tuetaan maakunnallisten kärkialojen, kuten kemia ja akkuminaalit kehitystyötä osallistamalla tarvittavien tutkimusympäristöjen kehittämiseen ja toimintaedellytysten turvaamiseen - tuetaan investointirahoituksen saamista akkukemikaali- ja akkuteollisuuden sijoittumiseksi maakunnan alueelle - edistetään maakunnallisella edunvalvonnalla tavoitteita akkutehtaan (1-2) sijoittamiseksi Keski-Pohjanmaalle Kruunupyynn kunnan mahdollisuudet huomioon ottaen - edistetään tietoisuutta KIP:n alueen mahdollisuuksista toimia eri elinkeinotoimintojen alustana - edistetään Kokkola South teollisuusalueen kehittymistä
Maatalous, metsätalous turkistalous	Maa- ja metsätalouden sekä turkistalouden taloudelliset ja yhteiskunnalliset toimintaedellytykset ovat turvattu ja elinkeinoilla on yhteiskunnallinen hyväksyttävyyys.	<ul style="list-style-type: none"> - tuetaan osaavan työvoiman saamista alkutuotannon tarpeisiin - tuetaan maa- metsätalouden sekä turkistalouden sopeutumista ilmastonmuutokseen asettamiin vaatimuksiin - vaikutetaan rahoituksen saamiseksi tutkimusympäristöjen rakentamiseen sekä maa- ja metsätalouden sekä turkistalouden toiminnan kehittämiseen - vaikutetaan yhteiskunnalliseen päätöksentekoon maataloutta ja alkutuotantoa koskevan myönteisen päätöksentekokulttuurin edistämiseksi - vaikutetaan maa- ja metsätaloudelle sekä turkistaloudelle myönteisen suhtautumisen kehittämiseksi yhteiskunnassamme

<p>Uusiutuvaan energiaan siirtyminen</p>	<p>Keski-Pohjanmaalle syntyy mahdollisuudet saavuttaa hiilineutraalius 2035 mennessä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vaikutetaan ja edesautetaan tuulivoimarakentamisen etenemistä maakunnassa maakuntakaavoituksella 2022 alkaen - edesautetaan rahoituksen saamista hiilineutraalien ratkaisujen synnyttämiseksi maakunnassa - vaikutetaan rahoituksen saamiseksi biokaasun tuottamiseksi maakunnassa taloudellisesti kestäville ratkaisuille - edistetään biokaasun alueellisen tankkausverkon rakentamista (vt 13 ja kt63) - edistetään vetytalouden kehittämistä maakunnassa - toteutetaan Keski-Pohjanmaan ilmastotiekarttaa 2035
<p>Matkailu</p>	<p>Matkailua kehittyä ja vahvistuu maakunnalliseksi elinkeinoksi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - edistetään matkailupalvelujen alueellista muodostumista ja saavutettavuutta - edistetään maakunnan tunnettuihin vahvuuksiin tukeutuen matkailuelinkeinon kehittämistä vahvaksi toimijaksi Keski-Pohjanmaalla ja Kruunupyysässä, Kinnulassa ja Reisjärvellä - edistetään luontomatkailun kehittämistä Perhon, Lestijärven, Reisjärven ja Kinnulan alueilla pp Metsäpeuranmaa ja Salamajärven kansallispuisto - tuetaan matkailutoimijoiden yhteistyötä maakunnallisilla ja kansallisilla foorumeilla - toteutetaan matkailustrategian toimenpidesuunnitelmaa - edistetään matkailun tarvitsemien tukipalveluiden syntymistä ja koordinaatiota maakunnassamme - edistetään Lesti- ja Perhonjoen edellytyksiä luontomatkailun kehittymiselle
<p>Kulttuuri</p>	<p>Kulttuuri kehittyä ja vahvistuu maakunnalliseksi elinkeinoksi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - edistetään kulttuuria koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittamista osana maakuntaohjelman toteuttamista - edistetään kulttuuritoiminnasta annetun lain tavoitteiden toteuttamista jäsenkunnissa - edistetään Kaustisen viulunsoiton noususta Suomen Unescon aineettoman kulttuuriperinnön listalle - tuetaan maakunnan kulttuuri- ja taidetarjonnan tuotantoklusterin syntymistä

5. LAINSÄÄDÄNTÖ	TAVOITTEET	TOIMENPITEET
<p>Päätavoite</p>	<p>Lainsäädäntö on maakunnan eri toiminnot mahdollistavaa ja palvelee kuntien, asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeita.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vaikutetaan kaavoitus- ja rakentamislain sisällön loppuun saattamiseen, kuntien valtionavustuslainsäädäntöön sekä hyvinvointialueiden perustamiseen tähtäävän lainsäädännön kehittämiseen ja toimenpanoon - vaikutetaan eri lainsäädäntöhankkeissa antamalla maakunnan ja kuntien etua parhaiten palvelevia lausuntoja lausuntojen pyytäjille - toimitaan aktiivisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla eri verkostoissa maakunnan ja jäsenkuntien edun varmistamiseksi lainsäädäntötyössä
<p>Luvitusprosessien nopeuttaminen</p>	<p>Maankäytön, tuulivoimarakentamisen ja kaivoslain mukaiset luvitusprosessit nopeutuvat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vaikutetaan maankäyttöön, tuulivoimarakentamiseen ja kaivostoimintaan liittyvien luvitusprosessien kehittämiseksi asianosaisaseman perusteella joustavimmiksi ja prosessitaloudellisimmiksi
<p>Valtionosuusjärjestelmien uudistaminen</p>	<p>Valtionosuusjärjestelmä mahdollistaa tasapuolisen julkisten palvelujen saatavuuden eri kunnissa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vaikutetaan valtionosuusjärjestelmän uudistamiseksi - vaikutetaan valtionosuuksien muodostumiseen kuntien lähtökohdat ja erityistarpeet tunnistaen